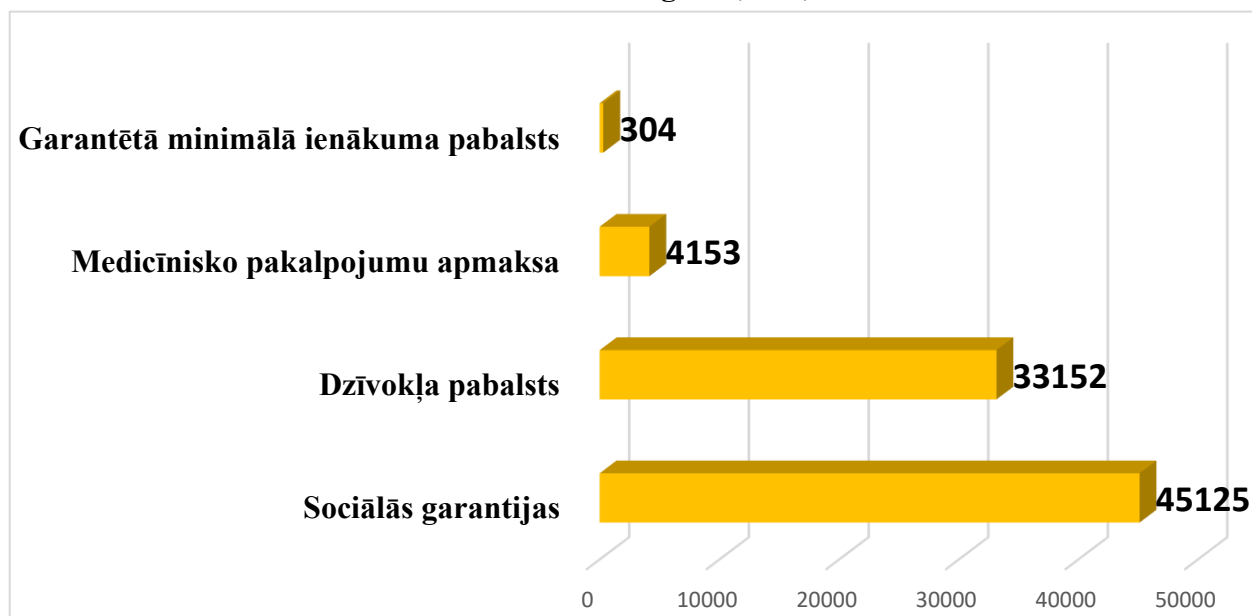

Par Sociālā dienesta darbību 2018.gadā

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 11.panta 6.punkts nosaka, ka pašvaldības Sociālā dienesta uzdevums ir “*administrēt pašvaldības budžeta līdzekļus, kas novirzīti sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanai*”, tādēļ Sociālais dienests sniedz informāciju par budžeta līdzekļu izlietojumu un darbību 2018.gadā.

Sociālā aizsardzība 2018.gadā (euro)

1.attēls.

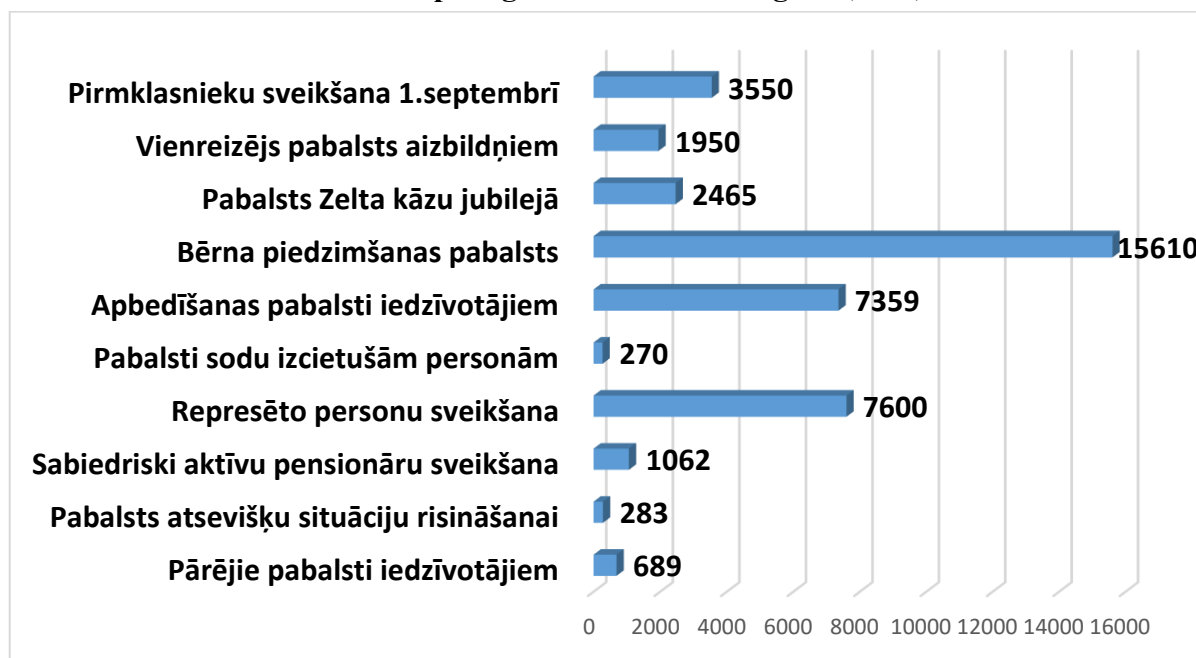
Sociālā palīdzība tiek sniegta pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un Vecumnieku novada Domē apstiprinātajiem saistošajiem noteikumiem Nr.5 “Par sociālās palīdzības sniegšanu Vecumnieku novadā”. Sociālajai aizsardzībai (naudas un materiālais atbalsts) kopā 2018.gadā izlietoti 82734 euro. Vislielākais budžeta izlietojums novirzīts sociālajām garantijām, kuras ietver sevī bez vecāku gādības palikušo bērnu atbalstam, kur izlietoti 45125 euro, tas ir bērnu, kuri atrodas audžuģimenēs un kuri turpina sekmīgi mācīties pēc pilngadības sasniegšanas. 2018.gadā audžuģimenēs uzturējās 12 novada bērnu, kuru uzturam, higiēnas precēm un mīkstajam inventāram izmaksāti 36159 euro, jo katram bērnam no pašvaldības budžeta tika atvēlēti 60% no valstī noteiktās minimālās algas, t.i. 258 euro mēnesī 2018.gadā. Savukārt, pabalstos bērnam bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš sekmīgi turpina mācības, izmaksāti 4218 euro, katram maksājot 64.03 euro mēnesī, pavisam kopā tādi ir 8 bērni.

Otra lielākā pozīcija, kur tiek izlietoti budžeta līdzekļi, ir dzīvokļa pabalsts 33152 euro. Tas ir pabalsts, kurš paredzēts kurināmā iegādei un komunālo pakalpojumu atmaksai personām, kurām noteikts trūcīgas ģimenes (personas) vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss. Šo pabalstu ir saņēmušas 204 ģimene jeb 320 persona. Salīdzinot ar 2017.gadu pabalsta apjoms pieaudzis par 8187 euro. Pieauguma palielinājums skaidrojams ar to, ka pabalsts tiek maksāts arī maznodrošinātām ģimenēm (personām) 111 euro gadā. Maznodrošinātas ģimenes (personas) statusu var iegūt ģimene (persona), kuras ienākumi uz vienu ģimenes locekli ir 60% no valstī noteiktās minimālās algas t.i. 2018.gadā 258 euro.

2018.gadā GMI pabalsts (garantētā minimālā līmeņa) nodrošināšanai, kas ir pabalsts, kur personām ir viszemākie ienākumi un lai to saņemtu ir jāveic līdzdarbības pienākumi, tērēti 304 euro. Gada laikā GMI pabalstu saņēmušas 3 personas.

No pašvaldības budžeta, izvērtējot personas ienākumus, tiek maksāts pabalsts daļējai medicīnisko izdevumu apmaksai (slimnīcas, zobu ārstēšanai un protezēšanai, briļļu iegādei u.c. izdevumu apmaksai), kur iztērēti 4153 *euro*. Atbalsts ir sniegts 48 ģimenēm.

Pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas 2018.gadā (*euro*)

2.attēls.

Pašvaldība no budžeta līdzekļiem vēl maksā pabalstus, kas ir **pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas**, pamatojoties uz Vecumnieku novada Domes saistošajiem noteikumiem Nr.6 „Par Vecumnieku novada pašvaldības pabalstiem”. 2018.gadā šim mērķim izlietoti 40838 *euro*. Visvairāk nauda tērēta bērna piedzimšanas pabalstā 15610 *euro*. Iepriekšējā gadā Vecumnieku novadā piedzimuši 82 bērni.

76 politiski represētām personām izmaksāti 7600 *euro*, t.i. par 3700 *euro* vairāk nekā 2017.gadā. Tas skaidrojams ar to, ka 2018.gadā Vecumnieku novada Dome lēma izmaksāt katrai politiski represētai personai 100 *euro* vienreiz gadā uz Latvijas valsts proklamēšanas svētiem 18.novembrī. Iepriekšējos gados tika maksāts 50 *euro* apmērā.

Apbedīšanas pabalstam izlietoti 7359 *euro*. Apbedīšanas pabalsts tiek izmaksāts gadījumos, kad mirušajai personai nepienākas pabalsts no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras vai arī pabalsts ir mazāks par 430 *euro*, tad tiek piemaksāta starpība līdz minētajai summai. 2018.gadā novadā ir mirušas 144 personas.

Sociālā dienesta speciālisti sniedz ne tikai sociālos palīdzību, bet **organizē vai administrē sociālos pakalpojumus**. Sociālie pakalpojumi ietver sevī sociālo darbu, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai izlietoti 27523 *euro*, kas ir par 14318 *euro* vairāk nekā 2017.gadā. Šo pakalpojumu nodrošina biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”. Pērn aprūpes mājās pakalpojumu izmantoja 13 Vecumnieku novada iedzīvotāji. Pieauguma starpība skaidrojama ar to, ka arvien vairāk šo pakalpojumu sāk izmantot Vecumnieku novada iedzīvotāji, kuriem pēc Sociālā dienesta izvērtējuma nepieciešams aprūpes mājās pakalpojums. Pēc Vecumnieku novada Domes saistošajiem noteikumiem Nr.2 apstiprinātiem 25.02.2015 “Par Vecumnieku novada pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtību” 31.4.apakšpunkts paredz, ka personas, kuras sasniegušas 80 gadu vecumu un kurām nepieciešams aprūpes mājās pakalpojums, to var saņemt par brīvu. Pašvaldība neapmaksā aprūpes mājās pakalpojumu 24 stundas diennaktī (tad nepieciešams ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums-pansionāts), bet ņemot vērā aprūpes līmeni, var tikt apmaksāts 4; 6; 12; 35 stundas nedēļā.

2018.gadā 16 personas ir ievietotas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Vecumnieku novada pensionāri un personas ar invalīdi tiek ievietoti pensionātā

„Atvasara”. Arvien biežāk iezīmējas tendence, ka bērni neveic vecāku aprūpi. Viens no iemesliem ir tas, ka bērni izbraukuši uz ārzemēm un vecākiem, sasniedzot noteiktu vecumu, kad vairs nav spējīgi par sevi parūpēties, ārzemēs dzīvojošie bērni nenodrošina šo aprūpi. Ir gadījumi, kad vecāki par bērniem nav rūpējušies un tagad bērni arī vecākus nevēlas aprūpēt.

Aprūpes un rehabilitācijas pakalpojums nepieciešams ne tikai veciem cilvēkiem, tas nepieciešams arī bērniem. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu dzīvesvietā t.i. psihologa konsultācijas saņēmuši 6 bērni, kas cietuši no prettiesiskām darbībām un 11 bērni, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmuši krīzes centrā. Šie pakalpojumi tiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem, bet administrē Sociālais dienests.

Sociālais dienests turpina administrēt asistenta pakalpojumus pašvaldībā, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā”. Noteikumi nosaka, ka asistenta pakalpojumu var saņemt pieaugušie cilvēki ar I vai II invaliditātes grupu, pamatojoties uz Veselības un darbspēju ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību un bērni no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Šo pakalpojumu izmantoja 13 novada iedzīvotāji.

Sociālie darbinieki turpina aizpildīt personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējuma anketu, ja ekspertīze jāveic medicīnisko indikāciju noteikšanai pie īpašas kopšanas pabalsta. 2018.gadā aizpildītas 43 anketas. Tas ir ļoti darbietilpīgs un atbildīgs process, jo iedzīvotājiem pēc Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas izvērtēšanas tiek dota iespēja saņemt īpašas kopšanas pabalstu.

Sociālais dienests administrē arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu institūcijā personām ar funkcionāliem traucējumiem darba spējas vecumā, politiski represētām personām, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem. 2018. gadā tika noformēti 12 iesniegumi, kuri nosūtīti Sociālās integrācijas valsts aģentūrai, kura pēc dokumentu izskatīšana, pieņem lēmumu par uzņemšanu rindā sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem. Jāatzīmē, ka uz pakalpojumu nākas gaidīt gadu vai pat ilgāk.

2018.gadā Sociālais dienests ir veicis 3539 darbības, lai palīdzētu un sniegtu atbalstu novada iedzīvotājiem. Par 288 personām vairāk nekā 2017.gadā t.i.1035 personām noformēta sociālās palīdzības sniegšana- piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes(personas) statuss un noformēts kāds no pabalstu veidiem. Ir veiktas 599 apsekošanas klientu dzīves vietā, kas ir par 193 vairāk nekā 2017.gadā. Apsekošana tiek veikta, lai noskaidrotu uz vietas esošo situāciju par nepieciešamību piešķirt trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes(personas) statusu, ko nosaka MK noteikumu Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu.” 7.punkts. Apsekošana tiek veikta arī ģimenēs, par kurām tiek sniegta informācija un kuras atrodas Sociālā dienesta redzeslokā, lai izvērtētu apstākļus, kādi ir radīti bērna augšanai un attīstībai. Sociālajam dienestam dažkārt pārmet, ka netiek veikta apsekošana pie visiem vecajiem ļaudīm, vai ģimenēs, kurās ir bērni. Informējam, ka Sociālais dienests apsekošanu var veikt pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.panta otro daļu, kurā teikts *“ja pašvaldība no fiziskajām personām vai institūcijām saņēmusi informāciju par personu, kurai varētu būt nepieciešams sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojums vai sociālā palīdzība, pašvaldībai ir pienākums likumā "Par sociālo drošību" noteiktajā kārtībā pārbaudīt saņemto informāciju, izvērtēt personas vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības un informēt šo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām un iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī kārtību, kādā sociālie pakalpojumi vai sociālā palīdzība saņemama.”*

2018.gadā novadā bija 51 riska ģimene, kurām ir jāpievērš īpaša uzmanība, jāvērtē riski, jā sastāda rehabilitācijas plāni, lai radītu bērnu augšanai un attīstībai labvēlīgus apstākļus, mācītu viņiem prasmes, iemaņas un vienkārši mīlestību pret saviem bērniem un tuvākajiem.

Sociālajā dienestā pastāvīgi notiek konsultācijas, apsekošanas, starpprofesionāļu tikšanās. 2018.gadā bija 16 starpprofesionāļu sēdse. Tas ir Sociālā dienesta, Bāriņtiesas, Valsts policijas, izglītības iestāžu, pašvaldības sabiedriskās kārtības nodaļas, psihologa tikšanās reizes, kad tiek runāts un spriests par kādu konkrētu sociālo gadījumu un katrai institūcijai tiek izvirzīti konkrēti uzdevumi, lai varētu atrisināt radušos situāciju.

Vecumnieku novada pašvaldība 26.01.2016. noslēdza sadarbības līgumu ar Zemgales plānošanas reģionu par projekta “Atver sirdi Zemgalē” īstenošanu, kur aktīva dalība tiek deleģēta Sociālajam dienestam. Minētais projekts ir deinstitucionalizācijas projekts. Uz doto brīdi pieejamās aktivitātes ir- bērni ar invaliditāti un viņu vecāki var bezmaksas saņemt “Atelpas brīža” pakalpojumu - bērna līdz 17.gadu vecumam(ieskaitot) īslaicīgai aprūpei un uzraudzībai pie pakalpojuma sniedzēja un aprūpes pakalpojumu – bērna līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot) aprūpei un uzraudzībai līdz 50h nedēļā bērna dzīvesvietā un bērnam līdz 17 gadu vecumam 10h. Mūsu novadā aprūpes pakalpojumu saņem 3 ģimenes. Projekta ietvaros var saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu 40 reizes bērni ar funkcionāliem traucējumiem, kuriem ir izstrādāts Individuālais atbalsta plāns un 20 reizes sociālās rehabilitācijas pakalpojumu var saņemt viņu vecāki. 2018.gadā saņemti 12 iesniegumi no bērnu likumiskajiem pārstāvjiem par pakalpojuma piešķiršanu bērnam un likumiskajam pārstāvim. 4 personas ar garīga rakstura traucējumiem saņem aprūpes mājās pakalpojumu, kuru nodrošina biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”.

2018.gada 27.decembrī Vecumnieku novada Dome pieņēma lēmumu “Par dalību projektā un finansējuma sadalījumu projektam “Dienas aprūpes centra izveidošana Vecumnieku novadā personām ar garīga rakstura un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem”, kura mērķis ir sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība pašvaldībā, saskaņā ar apstiprināto Zemgales plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas plānu 2017.-2020.gadam. Dienas aprūpes centru plānots izveidot Bauskas ielā 4, Vecumnieku pagastā, ir izstrādāts tehniskais projekts. Tā būs iespēja dienas laikā sniegt psihosociālo palīdzību, sociālo prasmju un iemaņu attīstību un brīvā laika pavadīšanas iespējas Vecumnieku novada dzīvojošām personām ar garīga rakstura traucējumiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. 22.02.2019. Vecumnieku novada domē tika saņemta informācija no Centrālās finanšu un līguma aģentūras “Par projekta iesnieguma Nr.9.3.1.1/18/I/020 apstiprināšanu ar nosacījumu(otrās atlases kārtas ietvaros)”. Tas nozīmē, ka iesniegtais projekts ir apstiprināts un nākošais solis ir Vecumnieku novada Domes deputātu ziņā, lai lemtu par līdzfinansējuma piešķiršanu projekta realizācijai.

Sociālie darbinieki kopā ar klientu izzina un meklē cilvēka paša stiprās puses un iekšējos resursus. Tos pēc tam klients pats, ar sociālā darbinieka atbalstu, var pilnveidot savas sociālās situācijas uzlabošanai vai atsevišķos gadījumos nepasliktināšanai. Tas nozīmē, ka tikai un vienīgi katrs cilvēks pats ir spējīgs mainīt savu sociālo situāciju! Sprotams, ka tas nebūt nav viegli, un tāpēc bieži vien ir nepieciešams atbalsts un palīdzība, ko sniedz sociālais darbinieks. Vienkāršāk sakot, sociālā darba rezultāts ietekmē sabiedrību kopumā, mūsu visu labklājību, tomēr sociālais darbinieks viens pats nevar nodrošināt ne personas, ne ģimenes, ne arī sabiedrības labklājību, tas ir visu mūsu kopēji veicamais darbs.

Cerot uz kopēju sadarbību!

Sociālā dienesta vadītāja

I.Jankeviča